

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

**Directoraat-generaal Agro en
Natuur**

Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/Inv

Datum 1 juni 2018

Betreft Advies gecontroleerde vocht- en voedselinname bij proefdieren

Ons kenmerk

DGAN-DAD / 18075639

Geachte Voorzitter,

Bij het AO dierproeven d.d. 9 september 2015 heeft uw Kamer om informatie verzocht over de onderzoeksmethode van waterrestrictie. Het Nationaal Comité advies dierproevenbeleid (NCad) is naar aanleiding hiervan gevraagd om advies uit te brengen over deze en andere onderzoeksmethoden waarbij de water- of voedselopname van proefdieren wordt gecontroleerd, zodat de dieren beter gemotiveerd zijn om voor een beloning complexe gedragstaken uit te voeren. Deze methoden worden gebruikt in het neurocognitieve onderzoek, bijvoorbeeld om hersenaandoeningen van de mens beter te begrijpen en te behandelen. Recent heeft het NCad het advies 'motiveren door restricteren' afgerond, het advies is beschikbaar op de website van het NCad.¹

De methode van gecontroleerde vochtopname is internationaal zeer gebruikelijk in het hersenonderzoek met niet-humane primaten. De hersenen van niet-humane primaten lijken het meest op die van de mens. Het is op dit moment niet mogelijk om dit onderzoek op een andere manier te verrichten dan op proefdieren. Het NCad heeft in samenwerking met experts in dit advies een algemeen raamwerk ontwikkeld voor alle diersoorten en twee 'codes of practice' specifiek voor het neurocognitieve onderzoek met niet-humane primaten en knaagdieren.

Het advies laat zien dat er vaak alternatieve onderzoeksmethoden mogelijk zijn waarbij geen restrictie noodzakelijk is, zoals positive reinforcement of clickertraining. Door middel van een beslisboom wordt de onderzoeker geholpen om de juiste methode te kiezen voor zijn onderzoek. Indien alsnog een restrictieve methode nodig blijkt moet een restrictieprotocol worden gebruikt waarbij het dierenwelzijn zo min mogelijk wordt aangetast. Het advies stelt duidelijke randvoorwaarden voor een dergelijk restrictieprotocol.

Allereerst wil ik onderzoekers en vergunninghouders oproepen om dit advies van het NCad als leidraad te gebruiken bij het opzetten en uitvoeren van neurocognitief onderzoek op dieren. Daarnaast zal ik de Centrale Commissie Dierproeven (CCD) en de NVWA verzoeken om dit advies als referentie te

¹ <https://www.ncadierproevenbeleid.nl/>

**Directoraat-generaal Agro en
Natuur**
Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

Ons kenmerk
DGAN-DAD / 18075639

betrekken bij zowel de vergunningverlening als bij het toezicht op deze
dierproeven. Vanzelfsprekend zal ik het NCad vragen om dit advies ook in
Europees verband onder de aandacht te brengen.

Carola Schouten
Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit